

LEGAL UPDATE

Voorstellen oprichting Europese witwastoezichthouder en Verordening bestrijding witwassen

Datum: 22 juli 2021

Op 20 juli 2021 heeft de [Europese Commissie](#) vier wetgevingsvoorstellen gepresenteerd om de regels inzake de bestrijding van witwassen en het financieren van terrorisme ("**AML/CFT**") op Europees niveau (verder) te harmoniseren. Momenteel hebben de lidstaten bij de implementatie van de Vierde en Vijfde Anti-Witwasrichtlijnen ("**AMLD4**" en "**AMLD 5**") enige vrijheid, zodat verschillen tussen lidstaten onontkoombaar zijn (gebleken). Onderdeel van de voorgestelde Europese regels zijn drie direct werkende verordeningen, die vanaf inwerkingtreding automatisch en op dezelfde manier zullen gelden in alle lidstaten.

In deze Legal Update bespreken wij beknopt de gevolgen en implicaties van de Europese voorstellen. Hierbij leggen wij de nadruk op de Verordening tot instelling van de Europese witwasautoriteit ("**AMLA Verordening**") en de Verordening ter bestrijding van witwassen en financieren van terrorisme ("**AMLR**"). De voorgestelde Zesde Anti-Witwasrichtlijn ("**AMLD 6**") noemen wij kort. De [herziening van de Regulation on Transfers of Funds](#) met betrekking tot informatie bij geldovermakingen en bepaalde cryptoactiva laten wij in deze Legal Update buiten beschouwing.

AMLA als Europese toezichthouder bestrijding witwassen

De [AMLA Verordening](#) beoogt een nieuwe Europese toezichthouder (AMLA) te creëren. De oprichting van de AMLA wordt van cruciaal belang geacht om efficiënt en adequaat toezicht te houden op meldingsplichtige entiteiten met een hoog inherent AML/CFT risico en om de samenwerking tussen de Financial Intelligence Units ("**FIUs**") te verbeteren.

De AMLA zal belast worden met het directe toezicht op enkele van de meest risicovolle grensoverschrijdende meldingsplichtige entiteiten uit de financiële sector (*selected obliged entities*). In de praktijk wordt voor elke geselecteerde meldingsplichtige entiteit een *joint supervisory team* opgericht, bestaande uit leden van de AMLA en de nationale toezichthouder (in Nederland: DNB). Er valt dan ook een parallel te trekken met de uitoefening van het prudentieel toezicht onder het Single Supervisory Mechanism ("**SSM**"), waar de ECB en DNB (gezamenlijk) direct dan wel indirect toezicht houden, afhankelijk van de significantie van een bank.

Voor het directe AML/CFT toezicht stelt de AMLA middels een periodieke beoordeling de geselecteerde meldingsplichtige entiteiten vast. Zo zullen bijvoorbeeld banken die zich in minstens zeven lidstaten bevinden, een hoog inherent risicoprofiel hebben in tenminste vier lidstaten en het onderwerp zijn geweest van (openbaar) onderzoek, worden gekwalificeerd als geselecteerde meldingsplichtige entiteiten (artikel 2 lid 1 onder (1), artikel 12 lid 1 onder a en artikel 13 lid 1 onder a AMLA Verordening). Het selectieproces voor het vaststellen van de geselecteerde meldingsplichtige entiteiten door AMLA zal (voor het eerst) worden afgerond op 1 augustus 2025 en vervolgens elke drie jaar plaatsvinden. De AMLA start met het houden van direct toezicht vijf maanden na publicatie van de lijst met geselecteerde meldingsplichtige entiteiten.

De AMLA krijgt verschillende (directe) bevoegdheden opgedragen om naleving van de AML/CFT regels af te dwingen. Zo kan zij onder meer om informatie verzoeken, onderzoeken ter plaatse uitvoeren, specifieke individuele vereisten aan entiteiten stellen en een boete van ten hoogste 10% van de jaaromzet opleggen (artikel 16 t/m 25 AMLA Verordening).

Naast het directe toezicht op geselecteerde meldingsplichtige entiteiten, is de AMLA indirect betrokken bij het houden van toezicht op *niet* geselecteerde meldingsplichtige entiteiten. In dat kader verricht zij periodieke beoordelingen over de convergentie van AML/CFT normen (artikel 28 AMLA Verordening) en kan zij nationale toezichthouders verzoeken om in uitzonderlijke gevallen op te treden (artikel 30 AMLA Verordening).

Tot slot bevat de AMLA Verordening wijzigingen in de Verordeningen tot instelling van de EBA, EIOPA en ESMA (respectievelijk Verordening (EU) nr. 1093/2010, 1094/2010 en 1095/2010) om de samenwerking en coördinatie tussen de toezichthouders te verbeteren en de resterende bevoegdheden van de EBA in het kader van het AML/CFT toezicht over te dragen aan de AMLA.

Anti Money Laundering Regulation

De [AMLR](#) poogt bij te dragen aan het vaststellen van een Europees Single Rulebook met betrekking tot AML/CFT toezicht, nu de regels veelal versnipperd zijn langs nationale lijnen. Voor meldingsplichtige entiteiten bevat de AMLR onder meer bepalingen over interne controles en procedures, het Customer Due Diligence onderzoek ("CDD"), de uiteindelijke belanghebbenden (ultimate beneficial owner(s), "UBOs") en de melding van ongebruikelijke transacties aan de FIU. Wij beperken ons in deze Legal Update tot de bepalingen inzake het CDD en het verbod op contante zakelijke betalingen.

Customer Due Diligence

Net als in het huidige AML/CFT kader wordt in de AMLR uitgegaan van een 'principle-based benadering'. De AMLR schrijft niet voor hoe het klantonderzoek dient te worden verricht, maar slechts tot welke resultaten zij dient te leiden (artikel 8 en 16 AMLR). Zo dient de identiteit en UBO van de klant te worden geverifieerd, en dient de structuur, het doel en de aard van de zakelijke relatie te worden achterhaald. Op basis van een individuele analyse van de risico's op witwassen en het financieren van terrorisme dient de meldingsplichtige entiteit de mate en omvang van het klantonderzoek (vereenvoudigd, regulier of uitgebreid) te bepalen (artikel 16 lid 2 AMLR). Bijlagen 1 tot en met 3 AMLR bevatten in dit kader indicatieve lijsten met hoge/lage risicovariabelen voor het CDD-onderzoek.

Verbod op grote contante zakelijke betalingen

De AMLR verbiedt handelaren in goederen of diensten contante betalingen te accepteren van meer dan EUR 10.000 (artikel 59 AMLR). Lidstaten kunnen echter reeds ingevoerde lagere maximumbedragen voor grote contante transacties handhaven (of alsnog invoeren na consultatie van de ECB). In Nederland wordt momenteel een [wetsvoorstel](#) voorbereid met een maximumbedrag voor grote contante zakelijke betalingen van EUR 3.000. Verwacht wordt dat dit wetsvoorstel in [september 2021](#) aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Ook andere lidstaten hebben reeds lagere maximumbedragen ingevoerd. Verschillen tussen lidstaten blijven dan ook bestaan.

AMLD 6 Richtlijn

In de praktijk werd de afkorting AMLD 6 al veelvuldig (onterecht) gebruikt voor de aanpassingen in AMLD 4 (en AMLD 5). Het [AMLD 6](#) voorstel trekt AMLD 4 in en bevat onder meer bepalingen over/voor centrale UBO-registers, nationale toezichthouders, de FIUs en de samenwerking tussen de verschillende (nationale) toezichthouders en autoriteiten.

Hoe nu verder?

De wetgevingsvoorstellen dienen nog te worden besproken door het Europees Parlement en de Raad alvorens zij worden gepubliceerd en in werking treden. De bedoeling is dat het direct toezicht door de AMLA begin 2026 aanvangt.

Dit is een Legal Update van Mark Murriss en Dylan Verheij.

Voor meer informatie:

Mark Murriss
+31 30 25 95 577
markmurriss@vbk.nl

Dylan Verheij
+31 30 25 95 577
dylanverheij@vbk.nl